

Asia: VN/16645/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Porvoon kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain (487/1996) muuttamisesta.

Esityksellä muutettaisiin takauskeskuslakia siten, että takauskeskus voisi myöntää takauksia Kuntarahoitus Oyj:n sellaiselle varainhankinnalle, jolla rahoitetaan sote-uudistuksessa perustettavia hyvinvointialueita. Lakimuutos tarkoittaisi samalla sitä, että Kuntarahoitus voisi myöntää rahoitusta hyvinvointialueille ja hyvinvointiyhtymille sekä niiden omistamille tai määräämisvallassa oleville yhteisöille

Pystyäkseen vastaamaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävistä ja etenkin niihin liittyvistä investoinneista hyvinvointialueilla olisi tarve ottaa lainaa. Takauskeskuslaki ei kuitenkaan mahdollistaisi sitä, että Kuntarahoitus voisi rahoittaa hyvinvointialueita uusien lainoin tai muin rahoitusinstrumentein. Esityksen tavoitteena on turvata sote-uudistuksessa perustettavien hyvinvointialueiden tarvitseman investointien rahoituksen saatavuus rahoitusmarkkinoilta.

Porvoon kaupunki ei hyväksy Kuntien takauskeskusta koskevan lain muuttamista

Porvoon kaupunki näkee esityksen Kuntien takauskeskusta koskevan lain muuttamisesta monelta osin ongelmalliseksi. Maan hallituksen päätöksellä toteutettava sote-uudistus rikkoo toimivan kaupunkikonaisuuden ja eriyttää myös rahoituksellisesti kunnat sekä perustettavat hyvinvointialueet toisistaan. Kaupungeilla on edelleen vahva itsehallinto, yleinen toimivalta sekä laaja verorahoituspohja, kun taas hyvinvointialueen rahoitus ja toimivalta perustuu lähinnä valtion ohjaukseen. On erittäin ongelmallista, jos kaksi tämänkaltaista toimijaa niputetaan yhteen Kuntien takauskeskusta koskevassa lainsäädännössä.

Kunnat kuuluvat niin sanottuun nollariskiluokkaan, kun taas uusien hyvinvointialueiden riskipaino olisi ilmeisesti 20 % ilman verotusoikeutta tai valtioneuvoston takauksia. Ei ole mitenkään hyväksyttävissä, että kunnat alhaisemman riskiluokan toimijoina vastaisivat viime kädessä korkeamman riskiluokan hyvinvointialueiden vastuista. Kuntien takauskeskus ja siihen liittyvä erillislainsäädäntö on luotu aikanaan nimenomaan kuntia varten, eikä sen toimialaa ole mahdollista laajentaa uusien hyvinvointialueiden kaltaisiin toimijoihin. Myöskään hyvinvointialueen mahdollinen takausprovisio ei riittäisi kattamaan järjestelmämuutoksesta aiheutuvaa riskiä.

Kaupungeille jää sote-uudistuksen jälkeen merkittävä investointivelka, kun lähes kaikki investointitarpeet kohdistuvat kaupungin toimintaympäristöön, eikä hyvinvointialueen toimintaan. Kaupungin investointikyky heikkenee uudistuksen myötä, kun rahoitusvirtojen puolittuessa kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus kaksinkertaistuu. Kaupunkien investointikykyä tulisikin vahvistaa, mutta nyt lausunnolla oleva esitys osaltaan lisää kaupunkien riskejä.

Porvoon kaupungin takausvastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista oli noin 336 miljoonaa euroa vuoden 2020 lopussa, vaikka kaupungin lainakanta oli vain noin 155 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 kaupungin lainakanta aleni noin 16 miljoonalla eurolla, mutta takausvastuu kasvoi yli 33 miljoonalla eurolla.

Valtio on päättänyt hyvinvointialueiden perustamisesta, joten valtion tehtäväksi kuuluu myös räätälöidä hyvinvointialueiden investoinnit mahdollistava rahoitusjärjestelmä. Valtionkonttorin, valtioneuvoston tai muun järjestelyn kautta tämä on mahdollista, ilman että Kuntien takauskeskuksen roolia sotketaan tähän.

PORVOON KAUPUNKI

Jukka-Pekka Ujula

Kaupunginjohtaja

Henrik Rainio

Rahoitusjohtaja

Ujula Jukka-Pekka
Porvoon kaupunki

Rainio Henrik
Porvoon kaupunki